Şedinţa festivă dela Ateneul Român

(Urmare din pag. I-a)

tribuţia, evenimentele revoluţionare de acum o sută de ani apar în adevăratul lor înţeles şi în adevărata lor importanţă.

Grea era — acum un secol — situaţia poporului, dela oraşe şi sate în cele trei principate române. Exploatarea omului de către om era aprigă şi necruţătoare. Ţărănimea era iobagă pe moşiile boereşti. Libertăţi cetăţeneşti nu erau de nici un fel pentru poporul muncitor. Meseriaşul, micul neguţător dela oraş era impilat de dări şi angarale. La asuprirea socială se adăoga umilinţa, iar în Ardeal, asuprirea naţională, care nu îngăduia folosirea limbii române în legislaţie şi administraţie.

Multiple erau deci aspectele pe care trebuia să le ia lupta revoluţionară şi felurite au fost împrejurările în care această mişcare s'a desfăşurat. Cu bună călăuză, s'au scuturat astăzi de pulbere multe documente dintre care unele zăceau dinadins uitate, dar, mai ales, s'a dat acea dreaptă tălmăcire, care să scoată în evidenţă adevăratul suflet al mişcării, pe adevăraţii reprezentanţi ai poporului.

MARELE ROL AL ŢĂRANIMII

A ieşit la iveală şi marele rol al ţărănimii în mişcarea de atunci. Căci ţărănimea asuprită s'a ridicat cu nădejde în suflet şi a luptat sub steagul revoluţiei. Dar ea a fost înşelată şi trădată de acei conducători ai burgheziei reacţionare care au pregătit şi au înfăptuit împăcarea cu moşierimea. Regimul burghezo-moşieresc, ce avea să dăinuiască până în zilele noastre şi cu care am luptat şi noi, — a luat fiinţă atunci, prin acea înşelare şi acea trădare. Luptele ţărănimii pentru libertate şi pământ au fost înăbuşite, iar pentru apărarea intereselor moşiereşti şi capitaliste, pentru exploatarea tot mai cruntă a maselor muncitoare dela oraşe şi dela sate, a fost adusă şi instăpânită monarhia străină.

Ţărănimea noastră n'a avut, acum un secol, aliatul puternic şi hotărât pe care-l are acum, aliatul care să o conducă fără şovăire pentru desfiinţarea claselor exploatatoare, n'a avut atunci, clasa muncitoare. Căci, clasa care a pornit atunci să schimbe vechiul regim, — cel feudal, — intrat în putreziciune, era burghezia. Aceasta voia, prin revoluţie, să ia locul moşierimii feudale. Dar burghezia română a fost, la începuturile ei, mai mult o burghezie comercială. Pentru a izbuti să pună mâna pe putere, împotriva marilor boeri feudali ea a atras în luptă masele ţărăneşti, ca şi pe meşteşugari şi pe lucrători din oraşe şi târguri.

Sub robia boerilor, ţărănimea avea cel mai mult de suferit. Dijmă, clacă şi corvoadă: acestea erau raporturile dintre ţărănime şi moşieri. Aproape jumătate din zilele lucrătoare trebuiau să fie date de către ţărănime boerului. In Valahia şi Moldova, ţăranul putea fi vândut de către boer ca o vită. Iar în Transilvania, ţăranul român şi ungur purtau un dublu jug: al asupririi sociale şi al asupririi naţionale. In acea „temniţă a naţionalităţilor", care a fost imperiul habsburgic dela Viena, ţărănimea iobagă din Transilvania era sub asuprirea şi umilinţa cea mai cumplită.

Interesant de urmărit este mişcarea clăcaşilor, fără pământ şi înrobită, din principatele noastre.

In Moldova, de pildă, ţărănimea clăcaşă s'a mişcat în primăvara anului 1848, dar în petiţia către Mihail Sturdza, întocmită de o comisie de 16 persoane (în urma adunării dela 8 Aprilie din Iaşi) nu se vorbea aproape deloc de drepturile şi năzuinţele ţărănimii. Totuşi aceasta, la ecoul agitaţiei din Iaşi, începe să se mişte şi însemnările vremii arată că au sunat clopotele în unele sate din judeţul Tutova sau ţăranii au depus chiar rezistenţă în judeţul Neamţ, la Băltăteşti şi Hangu. Asemenea acţiuni n'au fost de mare întindere, dar ele sunt caracteristice pentru frământarea care cuprinsese masele ţărăneşti moldovene. Din nefericire această frământare n'a fost ţinută în seamă de către capii mişcării din Iaşi şi din cauza acestei izolări întreaga acţiune a eşuat.

PROCLAMAŢIA LUI NICOLAE BALCESCU

Cetăţeni şi Cetăţene,

Cu totul altul a fost cursul mişcării din Valahia. Aici, printre fruntaşii revoluţionari era luminatul Nicolae Bălcescu, conducătorul ideologic şi unul din principalii conducători ai revoluţiei. El a întocmit vestita proclamaţie, cu cele 21 de puncte, printre care cel de al 13-lea vestea desfiinţarea clăcii şi împroprietărirea ţăranilor. Ca să înscrie acest punct, de izbăvire a plugărimii, Bălcescu a trebuit să dea o luptă din cele mai grele, căci grea era şi împotrivirea celor care susţineau privilegiile boerilor. „De unde vine rezistenţa boerului?" — se întreba Bălcescu, relatând acest episod din lupta sa cu acei fruntaşi ai burgheziei reacţionare care se opuneau reformelor dorite de popor.

Din simţământul unei nedreptăţi ce i se face, din legătura sa cu pământul ce i se ia? Nu. Boerul nu cunoaşte dragostea pentru pământ, căci trăeşte departe de el, nu-l lucrează. Pentru el pământul este numai închisoarea în care închide pe ţăran, pentru a-l exploata, prin slugile sale sau arendaşii săi. El nu urăşte revoluţia pentru că a vrut să-i ia pământurile: o urăşte pentru că a vrut să-i răpească privilegiul de a trăi trândav, din sudoarea ţăranilor".

Minunată caracterizare, şi ea s'a dovedit valabilă şi peste 97 de ani când în primăvara anului 1945, ţărănimea muncitoare, călăuzită de astă dată de aliatul ei hotărât, clasa muncitoare, în frunte cu partidul ei, şi-a aflat dreptatea cea mult căutată prin reforma agrară înfăptuită de Guvernul nostru!

Şi cât de mult se aseamănă acea boerime şi burghezie reacţionară care se împotrivea lui Bălcescu, acum un veac, cu acea care se împotrivea reformei din 1945 şi a cărei împotrivire era argumentată tot cu o frazeologie sentimentală! Cât de mult seamănă această poziţie amăgitoare cu a acelor care mai târziu aveau să înşele atât de crunt speranţele maselor ţărăneşti şi care luau în deşert numele de ţăran cât şi pe acela al adevăraţilor revoluţionari dela 1848!

SEMNALUL REVOLUŢIEI

Ţărănimea înfometată de pământ şi însetată de dreptate a participat în număr mare, în ziua de 9 Iunie 1848, la Islaz, unde Popa Şapcă a dat semnalul revoluţiei, îndată ce a primit scrisoarea căpitanului Plecrucea şi evanghelia, spre a cu-

Şi 'ntr'adevăr, aşa cum scrie is- a fost de faţă:

Şi'ntra'adevăr, aşa cum scrie istoricul francez Elias Regnault care a fost de faţă.

„In mijlocul câmpului (dela Islaz), pe o masă în formă de potcoavă, strălucea crucea şi evanghelia. Douăzeci de făclii aprinse şi cădelniţe fumegând vesteau o solemnitate măreaţă. La picioarele mesei se vedea un vas mare plin cu apă, aşezat sub umbra a două steaguri de culoare naţională. Apa fu sfinţită. Şapcă îşi aruncă apoi privirile asupra mulţimii în nerăbdare să-l asculte, şi rosti cu voce sonoră o splendidă cuvântare, în care vorbea atât de mult despre libertatea şi dreptatea norodului". Şi spunea Popa Şapcă:

„Izbăveşte, Doamne, şi mântue pe tot omul care suferă, ridică şi însufleţeşte pe acest popor.,

Scapă-l de abuzul clăcii, de ticăloasa iobăgie, de podvada drumurilor şi oraşelor, de acele munci ale faraonilor".

Şi când s'a citit punctul 13 al Proclamaţiei, care vestea desfiinţarea clăcii şi împroprietărirea ţăranilor, plugarii de acolo au jurat să lupte şi să moară pentru libertate.

Iată un moment din cele mai impresionante din istoria participării ţărănimii noastre la luptele revoluţionare pentru libertate şi acest moment s'a înscris la temelia tradiţiei de luptă a ţărănimii valahe, tradiţie care avea să fie continuată în zilele noastre pe aceleaşi meleaguri cu scopuri mai largi şi cu alte rezultate.

Ţărănimea clăcaşă din Ţara Românească a avut în anul revoluţionar 1848 demni şi curajoşi reprezentanţi şi numele acestora trebue să fie pomenite astăzi, când în Marea Adunare Naţională se numără plugari deputaţi. Deputaţii săteni Lipan, Stan Stănică din Dâmboviţa, Buga dela Buzău, Scurtulescu dela Mehedinţi, Ilie a lui Stoica din Teleorman, Neagu Popa s'au dovedit tot atâţia demni apărători ai unei drepte cauze şi cuvântările lor sunt larg cuprinzătoare şi sugestive.

Neagu Popa, de pildă, caracteriza astfel exploatarea ciocoiască:

„Ciocoiul, de-ar fi putut pune mâna şi pe soare, l-ar fi apucat şi ar fi dat pe bani ţăranilor lumina şi căldura: de-ar fi putut lua în stăpânire şi apa şi pe aceia ar fi speculat-o şi aşa ar fi robit pe ţărani prin întuneric, prin frig, prin sete, precum i-a robit prin foame, cuprinzând pământul".

Şi fiindcă rezistenţa boierilor era tot mai îndârjită şi fiindcă guvernul nu sprijinea cererile ţăranilor, deputatul sătean Badea propunea şi alte soluţii:

„Noi nu cerem numai câmp — spune el — ci să ni se dea deavalma, vale, râpi, pe unde va fi linia. De va fi pământul neroditor, noi îl vom îmbunătăţi, cum am îmbunătăţit toate pământurile acestei ţări".

Dar nici glasul lui Neagu Popa, nici cel al lui Badea şi nici cel al tuturor ţăranilor n'au putut convinge pe membrii Comisiunii proprietăţii. Ministrul de Interne Nicolae Golescu le-a cerut ţăranilor să reia lucrul iar Eliade, şeful guvernului, a citit decretul de închidere a Comisiei. Pentru el, împroprietărirea ţăranilor ar fi însemnat o „tâlhărie".

Proclamaţia dela Islaz a rămas pentru ţărănime literă moartă. Nimic din ce s'a promis nu s'a înfăptuit de către Guvernul condus de Eliade în care-şi pusese totuşi atâta nădejde.

Ea a continuat lupta, dar fără succes, N'avea nici un aliat şi cu atât mai puţin unul sincer, puternic şi hotărât. Lipsea muncitorimea şi partidul ei, — acela care, după 97 de ani avea să ia iniţiativa luptei pentru pământ şi care avea să călăuzească şi să ajute ţărănimea să devină stăpână pe ogoare.

MOŢIUNEA DELA BLAJ

Prieteni şi Prietene,
Cetăţeni şi Cetăţene.

Pe Câmpia Libertăţii, de lângă Blaj, înlăturarea iobăgiei şi a dijmelor, fără despăgubiri, a constituit deasemeni unul din punctele principale. Zecile de mii de ţărani iobagi, veniţi în ziua de 15 Mai aşteptau să pornească şi ei lupta împotriva nobililor. Şi într'adevăr au pornit. Dar condiţiile speciale din Transilvania, numărul mare al grofilor unguri şi ura ţăranilor împotriva acestora au dat naştere acelei cumplite „tragedii", definită de Bălcescu în lucrarea sa „Mişcarea Românilor din Ardeal".

„Astfel am văzut însumi roşindu-mă de ruşine că Românii se luptară pentru libertate sub steagul celui mai mârşav, mai învechit, mai cumplit despotism; este adevărat că Românii se lăsară a fi înşelaţi de Austriaci, care exploatară eroismul şi jertfele lor..."

Această tragedie a rezultat din faptul că Andrei Şaguna şi alţi câţiva conducători români ai mişcării din Transilvania au preferat alianţa cu împăratul din Viena, contra revoluţionarilor unguri, care luptau pentru înlăturarea asupririi moşiereşti. La aceasta au contribuit dealtfel şi conducătorii revoluţiei maghiare care nici ei n'au înţeles porunca dreptei rezolvări a problemei naţionale, pierzând din vedere obiectivul, comun, esenţial: eliberarea de asupritori.

Luminatul Bălcescu a încercat, dar zadarnic să îndrepte pe drumul cel bun, drumul luptei comune, pe revoluţionarii români şi pe cei maghiari pentru a-i uni împotriva asupritorilor de orice neam ar fi ei.

„Vedem curat că acelaşi despotism ne copleşeşte şi pe noi ca şi pe Unguri, — spunea Bălcescu; — este clar pentru tot Românul cu minte şi cu inimă, că libertatea naţionalităţilor nu poate veni dela curţile împărăteşti şi din mila împăraţilor şi asupritorilor ci numai dintr'o unitate strânsă între toţi Românii şi dintr'o ridicare a tuturor, împreună şi în solidaritate cu toate popoarele împilate".

ASTAZI, IN REPUBLICA POPULARA ROMANA

Dar glasul lui Bălcescu — la care s'a unit şi cel al lui Petöfi — nu a fost ascultat. Marea lui învăţătură, principiile expuse în istorica Proclamaţie dela Islaz şi în Moţiunea dela Blaj, uitate de burghezia grăbită să se tocmească cu moşierimea, — au fost aplicate efectiv abea după aproape o sută de ani, după eliberarea ţării noastre de către Armata Sovietică, căreia i s'a alăturat, în luptă eroică, armata română.

Continuarea şi desvoltarea — în noile condiţii istorice ale secolului nostru — a învăţăturii patrioţilor dela 1848 a revenit clasei muncitoare, strâns aliată cu ţărănimea muncitoare.

Datorită acestor noui forţe sociale care a păşit în arena istoriei, sistemul de reforme sociale preconizat de Bălcescu în Proclamaţia dela Islaz a fost rodnic înfăptuit şi mult depăşit.

Reformele de structură înfăptuite în ultimii ani în ţara noastră — şi care a prefăcut România veche într'o republică a democraţiei populare şi un important factor de pace în acest colţ al Europei — se datorează tocmai faptului că stindardul revoluţionarilor democraţi de acum o sută de ani a fost preluat de clasa muncitoare, aliată cu ţărănimea muncitoare şi intelectualitatea progresistă.

Această alianţă devine pe fiecare zi tot mai strânsă, tot mai puternică, spre binele poporului nostru, spre strălucirea patriei noastre.

Luând din tradiţiile anului revoluţionar 1848 ceea ce s'a dovedit a fi şi astăzi valabil, poporul muncitor al ţării noastre nu s'a oprit la înfăptuirea a ceea ce au năzuit revoluţionarii acum o sută de ani.

Mergând mai departe poporul român şi naţionalităţile conlocuitoare, având în frunte muncitorimea, desvoltă democraţia ţării noastre, democraţia populară a Republicii Populare Române, lărgind şi netezind calea spre o tot mai dreaptă orânduială, spre socialism.

Cu asemenea năzuinţe şi cu asemenea perspective, să îndreptăm, — în această zi de festivă aniversare, — un gând de caldă recunoştinţă şi de înaltă preţuire pentru luminaţii patrioţi dela 1848!

Slăvită să le fie amintirea!

Măreaţă să fie strălucirea Republicii Populare Române pe calea aleasă de către poporul nostru muncitor!

Programul artistic

După conferinţa d-lui prim ministru dr. Petru Groza, pe scena Ateneului s'au desfăşurat două reuşite tablouri vivante, unul reprezentând — Citirea Proclamaţiei dela Islaz, — iar celălalt — Republica Populară Română 1948.

Aceste tablouri vivante au făcut o deosebită impresie, fiind călduros aplaudate.

In partea doua a programului, d. G. Vraca a citit „Scrisoarea lui N. Bălcescu către Al. Golescu".

A urmat „Cantată închinată Republicii Populare Române" de d. M. Breslaşu, executată de corul şi Orchestra Radio, sub conducerea d-lui C. Bugeanu.

Apoi, d. Gh. Vraca dela Teatrul Armatei a recitat „Trimeteţi pe regi la spânzurătoare" de poetul revoluţionar maghiar Sandor Petöfi, iar d-na Beate Fredanov a recitat „Inchinare lui 48" de d. Eugen Jebeleanu.

Programul s'a încheiat cu Rapsodia în „La" de G. Enescu, executată de Orchestra Radio, condusă de d. C. Bugeanu.

Inaugurarea Aşezământului Cultural „Nicolae Bălcescu" şi a Muzeului „Momente din lupta poporului român pentru libertate"

Eri după amiază, sub auspiciile Comitetului de direcţie al sărbătoririi Centenarului anului revoluţionar 1848 — a avut loc, într'un cadru festiv, inaugurarea Aşezământului Cultural „Nicolae Bălcescu", şi a Muzeului „Momente din lupta poporului român pentru libertate", în strada Ion Frimu nr. 12.

Au fost de faţă d-nii: Prof. P. Constantinescu-Iaşi şi Mihail Sadoveanu vice-preşedinţi ai Prezidiului Marii Adunări Naţionale; dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de Miniştri, Gh. Gheorghiu-Dej, prim vicepreşedinte al Consiliului de miniştri, Ştefan Voitec, vice-preşedinte al Consiliului de miniştri; d-nii miniştrii Miron Constantinescu, Ing. N. Profiri, Octav Livezeanu, Teodor Iordăchescu, Stanciu Stoian; d-nii C. Daicoviciu şi g-ral M. Lascăr miniştri adjuncţi.

Au participat deasemeni d-nii: prof. Emanuel Teodorescu, preşedinte de vârstă al Marii Adunări Naţionale: deputat I. Răutu; M. Florescu, N. Moraru şi D. Mihalache secretari generali ai Ministerului Artelor şi Informaţiilor, prof. Iorgu Iordan, N. Popescu-Doreanu, vice-preşedinte al ARLUS-ului, prof. ing. Gh. Nicolau, prof. M. Roller, V. A. Lisicov secretar al Ambasadei U. R. S. S.

Au mai fost de faţă d-nii: Ion Pas, Gh. Călinescu, C. Paraschivescu-Bălăceanu, N. D. Cocea, dr. C. Dimitriu, prof. A. Potop, Al. Mâţă, M. Novicov, A. Breester, d-na inspectoare generală L. Berari, d-na Cristina Luca, prof. M. Ciobanu şi Em. Tanilevici dela Aşezământul „Nicolae Bălcescu" prof. Lucian Grigorescu etc.

Deschizând solemnitatea, d. prof. P. Constantinescu-Iaşi a dat citire scrisorii d-lui ministru Teohari Georgescu, preşedinte de onoare al Aşezământului „Nicolae Bălcescu", care fiind reţinut în altă parte, n'a putut să rostească cuvântarea inaugurală.

Scrisoarea d-lui ministru Teohari Georgescu, preşedintele de onoare al Aşezământului

Inaugurăm astăzi Aşezământul Cultural „N. Bălcescu" şi Muzeul „Momente din lupta poporului pentru libertate".

Nu este desigur, doar o întâmplare că acest Aşezământ de Cultură — pe care-l inaugurăm cu prilejul centenarului anului revoluţionar 1848 — poartă numele marelui cărturar şi revoluţionar democrat Nicolae Bălcescu fruntaşul politic cel mai clar văzător al acelor timpuri.

In lupta tot mai ascuţită care se dă astăzi între forţele negre ale trecutului şi cele ale prezentului tot mai luminos, este locul să ne amintim cuvintele — atât de actuale — ale marelui Bălcescu, din lucrarea sa „Trecutul şi prezentul", publicată în 1851:

„Istoria omenirii ne înfăţişează lupta necontenită a dreptului în contra tiraniei, a unei clase desmoştenite de dreptul său, contra uzurpatorilor ei, luptă arzătoare care adesea are caracterul unei răzbunări, luptă fără sfârşit, căci se urmează încă în timpurile de azi şi va urma până când nu va mai fi umbră de tiranie, până când popoarele vor fi întregite în drepturile lor şi egalitatea va domni în lume".

In această luptă „a dreptului în contra tiraniei" cum zicea Bălcescu — şi căreia el i-a închinat în întregime scurta lui viaţă — poporul nostru îşi rosteşte răspicat cuvântul.

Năzuinţele lui Bălcescu şi ale revoluţionarilor dela 48 au fost recent împlinite şi depăşite în ţara noastră sub conducerea unei noui forţe sociale intrate pe arena istoriei, a clasei muncitoare. Sub conducerea clasei muncitoare condusă de avantgarda sa, partidul Muncitoresc Român, poporul nostru cinsteşte astăzi cu adâncă veneraţie amintirea lui Nicolae Bălcescu, legându-i numele de acest Aşezământ.

Aşezământul „N. Bălcescu" şi Muzeul la a cărui deschidere am fost poftiţi astăzi este o înfăptuire unică în ţara noastră — atât prin caracterul lui, cât şi prin bogăţia atâtor documente sugestive pe care le prezintă.

Şi totuşi — cu toată bogăţia lui — el nu dă decât o palidă imagine a câtorva episoade mai reprezentative întreţesute în lunga, necurmata şi eroica luptă a poporului pentru libertate şi o viaţă mai bună.

Veche este în ţara noastră această eroică tradiţie de luptă. Şi dacă ea nu este încă destul cunoscută, aceasta se datorează nu numai puţinelor cercetări care le-au fost consacrate — cât mai ales încercărilor conştiente, premeditate ale regimurilor burghezo-moşiereşti din trecut şi ale slugilor lor „culte" de a ascunde, de a ignora chiar de a mistifica această tradiţie de care se temeau ca de o chemare la lupta pentru libertate.

Este uşor de înţeles dece Capitala ţării nu a putut avea până astăzi un atare aşezământ de cultură. Este uşor de înţeles dece „culturalii" oficiali de până mai deunăzi puseseră la index numele ilustre ale lui Gheorghe Doja şi Catarina Varga şi — cu cinică impietate — încercaseră să prezinte pe Horia, pe Tudor, pe Bălcescu ca pe nişte „naţionalişti" strâmţi, şovinişti, anti-maghiari sau anti-greci — după propriul lor chip şi asemănare.

Iată dece abia astăzi Capitala ţării poate inaugura un asemenea aşezământ şi un muzeu care să evoce grelele jertfe pe care poporul nostru — şi naţionalităţile conlocuitoare — le-au adus pe frontul libertăţii.

In contrast cu vechile clase stăpânitoare — burghezia şi moşierimea — care se temeau de popor şi de tradiţiile lui de luptă, clasa muncitoare din ţara noastră a cultivat, a ţinut mereu vie nestinsă, flacăra celor mai bune tradiţii ale poporului nostru.

Clasa muncitoare, condusă de Partidul ei, desvoltă şi duce mai departe cele mai bune tradiţii de luptă simbolizate de numele glorioase ale lui Gheorghe Doja, Horia, Cloşca, Crişan, Tudor Vladimirescu şi Nicolae Bălcescu.

Clasa muncitoare din ţara noastră, singura clasă consecvent-revoluţionară — situându-se în fruntea tuturor celor ce muncesc — are în urma ei decenii de luptă împotriva tuturor duşmanilor poporului de toate nuanţele.

In ultimii 30 de ani călăuzită în acţiune de Partidul Comunist şi după realizarea unităţii organizatorice şi ideologice de P.M.R. înarmat cu concepţia marxist-leninistă asupra legilor desvoltării sociale, clasa muncitoare a fost şi este consecventă luptătoare pentru apărarea libertăţii, independenţii şi suveranităţii naţionale, bunei-stări şi fericirii poporului.

In greva generală a muncitorilor din 1920, în luptele populare conduse de lucrătorii ceferişti şi petrolişti din 1933, în lupta grea împotriva regimurilor „istorice" şi a dictaturilor regale şi legionaro-antonesciene — clasa muncitoare şi Partidul ei au fost în permanenţă în frunte, plătind cu nenumărate jertfe sarcina pe care şi-au luat-o de a croi poporului un drum spre o viaţă mai bună spre orânduirea superioară—socialism.

De pe acest drum nimic nu a putut-o abate. Nici nenumăratele închisori şi lagăre ale tuturor regimurilor burghezo-moşiereşti care s'au succedat până acum câţiva ani la cârma ţării — în care erau aruncaţi cei mai buni fii ai ţării. Nici provocările abjecte ale Siguranţei reacţionare şi ale Gestapoului. Nici politica de spargere a unităţii ei pe care au dus-o politicienii reacţionari cu ajutorul social-democraţilor de dreapta.

Bazându-se pe alianţa cu ţărănimea muncitoare, bucurându-se de încrederea poporului, clasa muncitoare din ţara noastră continuă astăzi, în noile condiţiuni ale regimului nostru de democraţie populară, lupta sa pentru reconstrucţie, desvoltare economică a ţării şi asigurarea bunei-stări a poporului.

„Istoria ne învaţă — spune tov. Gheorghiu-Dej — că păstrătorii şi moştenitorii adevăratelor tradiţii naţionale ale poporului nostru, ai tradiţiilor luptei sale pentru un viitor mai luminos, suntem noi oamenii muncii, noi — partidul oamenilor muncii — şi nu exponenţii acelor clase care au trădat revoluţia în 1848, iar apoi timp de un veac, au împiedecat realizarea cerinţelor ei".

Iar în cei 20 de ani de adâncă ilegalitate, Partidul Comunist Român a dat nenumăraţi eroi şi martiri pe frontul libertăţii desăvârşind opera de eliberare a lui Doja, Horia, Tudor şi Bălcescu.

Neuitate vor rămâne numele lor în amintirea poporului.

„De-ar fi azi printre noi — spunea tov. Ana Pauker — Doja, Horia, Cloşca, Crişan, Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu, cu ţăranii şi târgoveţii pe care ei i-au condus în bătălia contra asupritorilor, ei toţi ar recunoaşte în comunişti pe tovarăşii lor de luptă".

De aici se desprinde şi marele rol educativ pe care acest aşezământ îl are de îndeplinit: de a sădi în inimi dragostea de popor şi de forţa sa conducătoare P.M.R., de a trezi vigilenţa împotriva duşmanilor poporului, interesul pentru lupta eroică a muncitorimii şi a poporului, de a ajuta cunoaşterea vie a celor mai reprezentative momente ale acestei necurmate şi glorioase lupte şi de a lumina calea celor ce astăzi o continuă şi o desvoltă.

Astfel, marile tradiţii progresiste ale istoriei vii vor continua să însufleţească poporul nostru, în lupta pe care — alături de marea Uniune Sovietică şi de toate popoarele lumii — o duce împotriva planurilor tâlhăreşti de dominaţie mondială ale imperialismului americano-englez, în lupta pentru durarea unei Românii libere, prospere, fericite, în mersul lui spre socialism.

*

După citirea scrisorii d-lui ministru Teohari Georgescu, d. prof. P. Constantinescu-Iaşi a declarat deschis Aşezământul Cultural „Nicolae Bălcescu" şi Muzeul „Momente din lupta poporului român pentru libertate".

Intreaga asistenţă a vizitat apoi Aşezământul şi Muzeul.

NOUILE PREŢURI ALE GEAMURILOR

D. Bucur Schiopu, ministrul comerţului a dat o decizie prin care au fost stabilite preţurile la geamuri după cum urmează:

Geamurile de 2 mm., lei 52,70-108,50 pe m.p., după specialităţi de tăiere şi format; geamuri de 3 mm. lei 129,20 - 177,20 pe m. p.; geamuri speciale dela 4 - 7 mm., lei 250,70 - 454,60 m. p.; Geamuri turnate, măsuri libere, colorate, lei 231,20 - 856 m. p.

Aceste preţuri se înţeleg franco gara de destinaţie.

Pentru vata de sticlă stratificată preţul a fost stabilit la 35,50 lei kgr., vata sortată având un plus de 50%. Preţul este loco fabrică.

Pentru geamurile prelucrate au fost prevăzute următoarele sume pe m. p. pentru prelucrare: geamurile mate lei 55,25, geamuri muslin lei 73,50, geamuri givrate lei 138.

Preţurile de mai sus se înţeleg exclusiv taxele, impozitele şi cota oficiului sticlei, care afectează produsul cu ocazia vânzării.

La geamurile de 2 şi 3 mm., detailiştii vor adăuga un beneficiu de maximum 12%.

MAIŞTRII MILITARI AI ARMATEI
POT DEVENI OFIŢERI PRIN INAINTARE EXCEPŢIONALĂ

Ministerul apărării naţionale a dat un ordin general prin care s'a aprobat, în aceleaşi condiţiuni prevăzute pentru subofiţeri, să se selecţioneze şi maiştri (subofiţeri) militari ai Armatei, în vederea propunerii lor pentru înaintarea excepţională.

Criteriile de selecţionare sunt aceleaşi prevăzute pentru subofiţeri sub raportul sănătăţii, pregătirii politice şi sub raportul moral-educativ.

Din punct de vedere al pregătirii profesionale, vor fi selecţionate elementele cele mai bune în specialitatea respectivă, cu practică şi experienţă în lucru şi susceptibili de asimilarea unor cunoştinţe corespunzătoare funcţiunilor ce vor avea de îndeplinit în cazul promovării lor ca ofiţeri.

ADEVĂRATUL AJUTOR

(Urmare din pag. I-a)

pentru a lua cu amândouă. O bună parte dintre sumele oferite ţărilor „marshallizate", se vor întoarce înapoi sub forma achitării diverselor datorii şi a dobânzilor respective. Inăbuşind industria naţională a ţărilor din Europa apuseană, capitalismul american îşi crează pieţe de desfacere gata să înghită marfa americană. la preţuri exorbitante.

Odată cu hotărîrea de a micşora alocaţiile „planului Marshall", Camera Reprezentanţilor a mai votat două amendamente. Unul dintre ele priveşte micşorarea cu 50 la sută a livrărilor de unelte agricole pentru ţările europene. (Cu câteva zile înainte d. Glenn Graig, directorul secţiunii industriale a planului Marshall, declarase făţiş că programul de înarmare a Statelor Unite trece înaintea tractoarelor pentru ajutorarea Europei). Cel de al doilea amendament obligă statele Europei occidentale să cumpere din Statele Unite lapte condensat în valoare de 65 milioane dolari.

Nu este deci de mirare că a doua zi după aprobarea reducerii şi amendamentelor în chestiune, la bursa din Londra a fost înregistrată o panică serioasă. Capitaliştii englezi se vedeau trădaţi de către scumpii lor prieteni, marii financiari americani.

Este de menţionat că panica a cuprins şi pe mulţi dintre reprezentanţii capitalului american. Unii sunt de părere că această afacere prea puţin rentabilă, trebue lăsată în părăsire. Alţii, dimpotrivă, susţin că în Europa occidentală trebuesc semănaţi ceva mai mulţi dolari, pentruca recolta să fie mai abundentă şi mai... ..aurie".

Până una-alta, Planul Marshall continuă să fie pretextul impunerii unor condiţiuni înrobitoare pentru cele 16 ţări aderente la acest fantomatic „ajutor". Chiar după ultima reducere a alocaţiilor, autorităţile americane au prezentat o nouă listă de condiţiuni: 1) Statele Unite îşi rezervă dreptul de a indica fiecărei naţiuni dacă şi cum trebue să fie devalorizată moneda sa; 2) Statele Unite îşi rezervă dreptul de a impune anumite condiţii de restrângere a comerţului celor 16 naţiuni cu Japonia şi Coreea; şi, culmea neruşinării: 3) Administratorul Planului Marshall, d. Paul Hoffman, are dreptul să refuze ajutorul în orice moment „dacă este în interesul Statelor Unite".

Capitaliştii americani iubesc mult banii şi aurul. Acest fel de dragoste se identifică pentru ei cu „interesul Statelor Unite". Aceeaşi dragoste îi face să-şi cumpănească bine cheltuielile, ca nu cumva interesele popoarelor „ajutate" să tragă mai greu la cântar.

Şi totuşi, d. Taber, preşedintele comisiei de alocaţii a arătat limpede în Camera Reprezentanţilor: „Planul Marshall este un proect nebulos". In alcătuirea lui, „economiştii guvernului american şi-au dat frâu liber imaginaţiei".

Intr'adevăr, imaginaţia d-lor Vandenberg, Hoffman, etc... a mers prea departe când şi-au închipuit că popoarele îşi vor vinde fericirea la mezat. Planul Marshall este falimentar. Eşecul său dovedeşte slăbiciunea dolarului şi a diplomaţiei sale, slăbiciunea taberei imperialiste aţâţătoare la război. Intreaga psihoză de război pe care presa reacţionară încearcă s'o creeze în Europa ca şi în America, este menită să mascheze această slăbiciune şi să intimideze popoarele.

Dar popoarele nu se mai lasă înşelate. Vălul de minciuni şi de calomnii răspândite de presa d-lui Hearst — şeful celui mai mare trust american de ziare — a devenit suficient de străveziu pentru a lăsa să se vadă, în spatele său, contradicţiile care macină lumea afaceriştilor americani, ducând-o către un inevitabil faliment.

Eşecul taberei imperialiste este şi mai semnificativ, în comparaţie cu biruinţele forţelor păcii şi democraţiei. Actele de generozitate ale Uniunii Sovietice sunt un pilon însemnat al prieteniei între popoare. Ele dovedesc forţa crescândă a marei noastre vecine, care munceşte paşnic pentru consolidarea sa economică. In vreme ce capitaliştii americani sunt siliţi să-şi pună frâu la pungă, chiar atunci când este vorba de afaceri, Uniunea Sovietică îşi poate permite să renunţe la o parte din reparaţii, pentru a ajuta popoarele democratice să-şi îmbunătăţească viaţa.

De o prate, interesele meschine ale unui grup de miliardari se îneacă în apa mlăştinoasă a „planurilor" expansioniste şi a instigărilor la război. De altă parte, dragostea şi prietenia între popoare se înalţă pe temelia muncii libere, paşnice şi constructive.

Andrei Băleanu

INTERESELE ENGLEZE ŞI AMERICANE CARE SE CIOCNESC IN AFRICA DE SUD

(Urmare din pag. I-a)

locuiu au intrat sub influenţa capitalului american. Se vede clar că interesele imperialiştilor americani se ciocnesc tot mai mult cu interesele imperialiştilor englezi. Directorul furniturilor pentru industria din Africa de Sud este Dr. Van der Bijl care şi-a făcut cariera la puternicul trust american „Compania americană a telefoanelor şi telegrafelor". Capitaluri americane au fost deasemeni investite în minele de aur. Bevin a expus cândva această luptă care se dă pentru aurul sudafrican între trusturile britanice şi cele americane care urmăresc să primească aurul direct, fără să mai treacă pe la Londra. Recent s'a constituit o mare companie pentru exploatarea aurului: „Compania Anglo-Americană a Transvaalului" cu un capital de 2 miliarde 400 milioane franci, dintre care un miliard vărsat imediat, în cea mai mare parte de americani, mai ales de grupul fraţilor Lazard.

Din cele arătate aici se vede că între capitaliştii americani şi capitaliştii britanici există o concurenţă pentru Africa de Sud după cum există concurenţă şi pentru Orientul mijlociu şi pentru Germania vestică, pentru a nu enumera decât ciocnirile recente dintre capitalul american în goană după noi plasamente şi cel britanic care vrea să-şi păstreze poziţiile.

Dar ceeace a uşurat victoria partidului Naţionalist, proamerican, al doctorului Malan a fost politica internă a însuşi mareşalului Smuts. Din cele 11 milioane de locuitori ai Uniunii Sudafricane 8,5 milioane sunt negri şi 400.000 indieni. Politica de aţâţări dusă împotriva negrilor şi indienilor de către Smuts a avut drept urmare faptul că cele două milioane de alegători albi — fiindcă în Africa votează numai albii — nu s'au mai mulţumit cu programul reacţionar al bătrânului mareşal, pe care-l considerau totuşi blând şi au aderat la programul deadreptul şovin al doctorului Malan.

Acestea sunt faptele: creşterea vădită a influenţei americane în Africa de Sud şi politica de aţâţări dusă împotriva negrilor au făcut ca partida americană să câştige alegerile.

Guvernul britanic va avea de făcut faţă la noi greutăţi. Americanii îşi infiltrează peste tot capitalurile şi sapă imperialismul britanic. Opinia publică şi ziarele îşi arată deschis îngrijorarea. Ziarul conservator „Evening Standard" scrie: „Infrângerea mareşalului Smuts este o lovitură pentru poporul britanic. Ar fi zadarnic să se pretindă că legăturile strânse care unesc Africa de Sud cu Marea Britanie nu vor avea de suferit". Agenţia „United Press" transmite din Canada, dominionul britanic intrat de mult sub influenţă americană: „Cercurile parlamentare cred că este posibil ca Africa de Sud să se despartă de imperiul britanic. Membrii guvernului se abţin cu grijă de a comenta evenimentele din Africa de Sud". Alte ziare au un ton mai agresiv. Astfel „Daily Mail" cere convocarea conferinţei dominioanelor iar ziarul „Manchester Guardian" crede chiar într'o ruptură a legăturilor anglo-americane.

Infrângerea imperialismului britanic de către expansionismul american în Africa de Sud a avut ecou şi în viaţa politică a dominioanelor care mai demult se orientează către Statele Unite. Din Australia se transmite: „Imperiul britanic va fi greu atins de înfrângerea mareşalului Smuts. Australia urmăreşte cu interes deosebit situaţia creată".

Aceasta este situaţia creată după victoria lui Malan în Africa de Sud. Se vede cum trosneşte mult trâmbiţata „prietenie" anglo-americană, „prietenie de tejghea", cum a numit-o un ziarist francez, dar în dosul căreia se ascund atâtea neînţelegeri şi frecuşuri. Şi se mai vede un lucru. Loviturile de măciucă vin una după alta peste capul imperiului Britanic. „Imperiul în care soarele nu apune niciodată" a intrat de mult în faza descompunerii.

Mircea Rapiţeanu

CRONICA FILMULUI

„AVANGARDA DE SACRIFICIU"

Scenă din grandiosul film sovietic „Avangarda de sacrificiu" epopeea luptelor pentru apărarea patriei şi isgonirea cotropitorilor fascişti

Filmul acesta care se bazează pe un scenariu de I. Prut, autor dramatic destul de cunoscut în U.R.S.S., în regia lui I. Păriev şi L. Tranberg, aduce pe ecran un episod plin de eroism din viaţa şi luptele partizanilor ruşi în timpul războiului de eliberare a patriei şi de isgonire a cotropitorilor, fascişti.

Undeva în U.R.S.S. la începutul războiului un oraş ameninţat de invadatori, este cucerit.

La partid, muncitorii cari conduc treburile publice, iau ultimele măsuri şi dau ordine pentru ca tot ce este instalaţie technică sau urbanistică, să nu cadă întregi în mâinile duşmanilor. Ii doare inima pe unii din ei. Cum să arunce uzina în aer? Au muncit atâta doar să o vadă funcţionând, luminând oraşul, însufleţind industriile! Şi totuşi trebuia.

„In înaintarea lor, duşmanii nu vor trebui să găsească nimic: nici apă, nici lumină, nici pâne!" — spune un partizan — şi aşa a fost. Cu sacrificii extraordinare, cu o răbdare nemaiîntâlnită, dar şi cu o nezdruncinată credinţă în dreptatea cauzei lor.

Urmează acţiunea propriu zisă: ferocitatea nazistă în toată monstruoasa ei acţiune. Măcelărind sate întregi, spânzurând, din răzbunare, bărbaţi patrioţi, femei şi copii; bestii sadice cari ucideau zâmbind pe partizanul care le scuipa în faţă dispreţul şi desconsiderarea, cari le spunea că ziua răzbunării, a întoarcerii nu este departe.

Apoi: spionaj, dragoste, lupte de încercuire, focuri de brandt-uri şi mitraliere, efectele dezastruoase ale trădării.

Femeea sovietică, cinstită, de bună credinţă şi sufletul iubitor era să cadă victimă. Dar s'a reculeş. A înţeles la vreme că Orlov nu era decât un spion odios şi deaceea până la urmă, de mâinile, de gloanţele trase de ea, avea să cadă ucis.

Dar filmul este atât de bogat în detalii, în imagini, în situaţii, aici dramatice, aici comice, încât spectatorii, de-adreptul entuziasmaţi, aplaudă şi iau, astfel parte la desfăşurarea epopeii a cărei grandoare este de neînchipuit.

Actori emeriţi ca: M. Iarov şi Marina Ladânina, laureaţi ai premiului Stalin, Vasili Vanin, M. Kuzneţov şi M. Astangov dau viaţă personagiilor pe cari le interpretează, atâta viaţă încât spectatorul crede la un moment dat că asistă la întâmplări aevea atât de veridice sunt redate de: regisor, operator şi interpreţi.

Film de un dinamism excepţional, cu o fotografie perfectă, cu o muzică profundă, adecvată, „Avangarda de sacrificiu" reprezintă — credem — un nou triumf al cinematografiei sovietice.

C. B.